

Peko

Setonkielinen alkuperäisteos, julkaisija Kuopiossa toimiva Snellman-instituutti 1995. Toinen painos, kustantamo Seto Kiri, Setomaalla 2017.

Seppo Suhosen tekemä ja Kai Niemisen toimittama suomennos, Pekko – Setukaiseepos ilmestyi SKS:n kustantamana 2006.

Paul Hagun ja Seppo Suhosen toimittama setukaiseepos Peko on oikeastaan kahden henkilön yhteistyön tulos. Etelä-Virossa, Räpinassa syntynyt merkittävä perinteen ja kansankielen tallentaja Paulopriit Voolaine (1899–1985) lähetti helmikuussa 1927 luonnostelemansa eepoksen sisällön, 100 teemaa, setojen suurimmalle ja tunnetuimmalle laulajalle eli lauluimä Anne Vabarnalle (1877–1964). Anne Vabarna ryhtyi kehrittelemään näitä aiheita, mutta keskittyi lauluissaan myös sellaiseen, mitä hän oli itse kokenut ja nähnyt. Näin Pekosta tuli eepoksessa mies, perheenisä, sotasankari sekä hedelmällisyyden ja setojen jumala.

Kirjoitus- ja lukutaidottoman Anne Vabarnan laulaman eepoksen tekstin merkitsi keväällä 1927 muistiin hänen poikansa Ivo (Jaan). Vuosikymmeniksi teksti hautautui Viron kirjallisuusmuseon kellareihin, kunnes Paul Hagu kaivoi sen sieltä esiin.

Lähes 8 000 -säkeisen setonkielisen varsinaisen eepoksen lisäksi Snellman-instituutin julkaisussa on professori Seppo Suhosen, joka oli myös Setukaisten ystävät ry:n ensimmäinen puheenjohtaja, laatima suomenkielinen esipuhe ja Paul Hagun 25-sivuinen vironkielinen Saateks, jossa hän esittelee eepoksen tekijöitä, syntyhistoriaa ja sisältöä. Lisäksi teoksessa on lyhennelmä eepoksen sisällöstä suomeksi, englanniksi, ranskaksi ja venäjäksi.

Snellman-instituutti lahjoitti Peko-eepoksen kaikille Jyväskylän fennougristikongressin osallistujille 1995. Tuglas-seura ja Setukaisten ystävät -yhdistys toimitti noin 4 000 kpl eeposta suoraan setoille Setomaalle vielä samana kesänä (yksi kirja jokaiselle setoperheelle).

Setukaisten ystävät ry ja Tapio Mäkeläinen